

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce: **nezl. M. Y.**, nar. X, státní příslušník Ukrajiny
zastoupený X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Praha 7, Nad Štolou 936/3

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného doručené soudu 23. 11. 2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

- Žalobce se žalobou doručenou Městskému soudu v Praze dne 23. 11. 2023 domáhal ochrany před nezákonným zásahem. Ten spatřoval v tom, že žalovaný mu vrátil žádost o dočasnou ochranu ze dne 14. 11. 2023 jako nepřijatelnou. Navrhl, aby soud rozsudkem vyslovil, že zásah žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 14. 11. 2023 žalobci z důvodu její nepřijatelnosti je nezákonný, a aby přikázal žalovanému obnovit stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu žalobci.
- V žalobě uvedl, že je nezletilým občanem Ukrajiny a do České republiky přijel 6. 10. 2023 se svou matkou. Na území České republiky pobýval na základě udělené dočasné ochrany od 6. 3. 2023 do 31. 3. 2023. Poté mu bylo vydáno kanadské vízum č. X, se kterým vycestoval do Kanady se svojí matkou. Dne 14. 11. 2023 podal znovu žádost o udělení dočasné ochrany. Žalovaným byla konstatována nepřijatelnost žádosti z důvodu, že nebylo

prokázáno, že žalobce je osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace (dále jen „zákon č. 65/2022 Sb.“).

3. S odkazem rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočka Liberec ze dne 25. 7. 2022 č.j. 59 A 45/2022-30 žalobce nejprve poukázal na rozpor § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., se směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „Směrnice“). I vrácení žádosti o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelné podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., tedy podléhá soudnímu přezkumu s ohledem na článek 29 Směrnice, neboť tímto postupem byl žalobce z poskytnutí dočasné ochrany vyloučen.
4. Žalobce má za to, že spadá do kategorie osob vymezených v § 3 zákona č. 65/2022 Sb., protože byl ke dni 24. 2. 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu, přičemž vycestování do státu, jehož je občanem, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí ve smyslu § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon č. 326/1999 Sb.“). Žalobce jistě spadá i pod písm. a) článku 2 bodu 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice Rady 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „rozhodnutí Rady 2022/382“), protože je ukrajinský státní příslušník pobývajícím na Ukrajině před 24. únorem 2022.
5. Pokud tedy byly v případě žalobce splněny podmínky vyplývající z § 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 65/2022 Sb., tedy že žalobce je ukrajinský státní příslušník, který pobýval na Ukrajině před 24. 2. 2022 a byl z Ukrajiny vysídlen dne 24. 2. 2022 nebo později v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, neměl správní orgán či zákon stanovovat žádné další podmínky. Směrnice neupravuje možnost členského státu nepřijmout žádost o dočasnou ochranu z důvodu, že o ni žadatel požádal v jiném členském státě, nebo že například získal kanadská víza. Možnost vyloučit určitou osobu z poskytnutí dočasné ochrany upravuje pouze článek 28 Směrnice. Z výčtu důvodů uvedených v tomto článku nevyplývá, že by šlo o výčet demonstrativní, přičemž mezi vyjmenovanými důvody není uveden důvod spočívající v udělení víz v jiném státě. Směrnice pak v žádném ze svých ustanovení neumožňuje rozšiřovat důvody pro vyloučení osob z poskytnutí dočasné ochrany.
6. Žalobce dále uvedl, že je nucen podat zásahovou žalobu, protože o nepřijatelnosti žádosti mu byl vystaven pouhý dokument o dvou stranách, ve kterém je jen zaškrtnuta nepřijatelnost. Nejedná se tak o rozhodnutí a těžko se odhaduje, co žalovaný myslí tím, že se nejedná o osobu spadající pod § 3 zákona č. 65/2022 Sb. Dodal, že pro správní orgán by mělo být přijatelnější vydávat řádná rozhodnutí podložená argumenty, neboť uprchlická vlna už není tak silná. Žalobce se tak může jen domnívat, že důvodem nepřijatelnosti jeho žádosti jsou vydaná kanadská víza. Současně žalobce postrádá konkrétní argumentaci ve věci možnosti rozšíření důvodů vyloučení osoby z dočasné ochrany z takového důvodu.

7. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou. Úvodem konstatoval, že žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu ve smyslu § 82 s.ř.s. je proti v žalobě popsanému postupu při vyřizování žádosti o dočasnou ochranu nejspíše skutečně přípustná. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 7. 2017 č.j. 6 Azs 236/2016-38.
8. K předmětu žaloby žalovaný uvedl, že v řízení o žádosti musí být prokázáno, že žalobce spadá do některé ze skupin osob, na které se dočasná ochrana vztahuje. Rozhodnutí Rady 2022/382 vymezuje dva okruhy osob, na které dopadá toto rozhodnutí. Na jednu z těchto skupin dopadá povinně, u druhé skupiny mají členské státy možnost volby, zda jim budou udělovat dočasnou ochranu nebo jinou formu pobytového oprávnění. V případě žalobce je ale ta potíž, že nespadá pod žádnou kategorii, na níž se povinně vztahuje rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobce je sice státním občanem Ukrajiny, nicméně jej nelze považovat za osobu pobývající na území Ukrajiny ke dni 24. 2. 2022, neboť se v té době ještě ani nenarodil. Nemohl proto být osobou pobývajícím na Ukrajině přede dnem 24. 2. 2022, a to ani jako ukrajinský státní občan, ani jako rodinný příslušník jiného státního občana Ukrajiny. Pobyt na území Ukrajiny přede dnem 24. 2. 2022 je totiž společnou podmínkou všem kategoriím osob uvedeným pod písm. a) až c) článku 2 odst. 1 rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobce tak není osobou, na kterou se by se povinně vztahovalo prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382, a tudíž není ani osobou, které lze ve smyslu § 3 zákona č. 65/2022 Sb., udělit dočasnou ochranu.
9. Žalovaný poznamenal, že i za této situace by žalobci bylo možno udělit dočasnou ochranu podle § 51 zákona č. 221/2003 Sb., o dočasné ochraně cizinců (dále jen „zákon o dočasné ochraně“). To však předpokládá, aby někdo z jeho rodinných příslušníků byl již držitelem dočasné ochrany v České republice. Matka žalobce však není držitelkou dočasné ochrany v České republice a jeho otec, který nemá nijak upraven pobyt na území České republiky, se má navíc podle údajů v žádosti nacházet v Kanadě. Žalovaný tak nutně musel dospět k závěru, že v případě žalobce nejsou splněny podmínky stanovené v § 3 zákona č. 65/2022 Sb., tedy že není osobou, na kterou se vztahuje rozhodnutí Rady 2022/382. Ze zadní strany tiskopisu žádosti je současně patrné, že žalovaný neshledal naplnění podmínek pro udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny ve smyslu § 51 zákona o dočasné ochraně. Žalobce rovněž neuvedl žádný důvod, kdy by přicházelo v úvahu posuzovat, zda splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany z důvodů hodných zvláštního zřetele. Za těchto okolností žalovanému nezbylo než vyhodnotit žádost žalobce jako nepřijatelnou ve smyslu § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb.
10. K namítanému rozporu institutu nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu s právem EU žalovaný připomenul, že směrnice, na rozdíl od nařízení, není přímo aplikovatelná na základě článku 10 Ústavy ČR a její přímá aplikovatelnost nevyplývá ani z práva EU, které je pro Českou republiku závazné na základě mezinárodní smlouvy. Pokud je směrnice pro členské státy závazná, pak pouze jde-li o výsledek, jehož má být dosaženo. Z tohoto důvodu je nutné, aby byla do vnitrostátního práva přenesena vnitrostátním právním předpisem. Členské státy mají širokou volbu prostředků, jakými ustanovení směrnice transponují do vnitrostátního práva. Nelze tedy vycházet z jednotlivých ustanovení směrnice stejně, jako by šlo o vnitrostátní právní předpis. Teprve ustanovení vnitrostátního práva přijatá za účelem transpozice směrnice je třeba vykládat v souladu

s cíli směrnice, která jimi byla transponována. Ustanovení směrnice tedy nemají přednost před vnitrostátním právem, ale naopak vnitrostátní právo musí být vykládáno v souladu s cíli vytyčenými směrnicí. Jestliže tedy směrnice některý institut nezná či otázku neupravuje, neznamená to, že ustanovení vnitrostátního práva jej nemůže zavést či otázku vyřešit, pokud tím zůstane naplněn cíl směrnice a takové ustanovení nebude v přímém rozporu s ustanoveními směrnice. Institut nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., takovou „mezeru“ v právní úpravě Směrnice zaplňuje. K tomu žalovaný konstatoval, že Směrnice například neupravuje způsob, jakým má být žádost o udělení dočasné ochrany podána, a je tedy na členských státech, aby tuto otázku vnitrostátním právem upravily, a to včetně následků spojených s nedodržením předepsané formy. Směrnice rovněž nikterak nestanoví nebo neupravuje, jakým způsobem mají být vyřízeny žádosti o udělení dočasné ochrany osob, které do skupiny vymezené rozhodnutím Rady 2022/382 nespádají. Je tedy zjevně ponecháno na vnitrostátním právu členských států, jak s takovými žádostmi naloží. Ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., pak odkazuje právě na vymezení okruhu osob, na něž se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382. Žalobce se tedy mylí, pokud má za to, že žádosti o udělení dočasné ochrany nelze vyhovět pouze z důvodů taxativně uvedených v článku 28 odst. 1 Směrnice, resp. z důvodů uvedených v § 9 zákona o dočasné ochraně. Z formulace článku 28 Směrnice je zřejmé, že tento dopadá pouze na osoby, na něž se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 podle článku 5 Směrnice. Protože v jejich případě existuje některá ze skutečností uvedených v článku 28 odst. 1 Směrnice, mají členské státy možnost těmto osobám dočasnou ochranu odepřít. Žalovaný dodal, že se jedná o velmi starou směrnici, jde o první nástroj týkající se azylu a migrace, a jedná se tak pouze o minimální normy. Řada situací tak není upravena, není předvídána a volnost členských států je zde proto mnohem širší než u pozdějších nástrojů, které jsou detailnější a pozdější.

11. Při rozhodování soud vycházel zejména z následující právní úpravy:

12. Podle článku 28 odst. 1 Směrnice *členské státy mohou vyloučit osoby z poskytnutí dočasné ochrany, pokud existují závažné důvody se domnívat, že daná osoba spáchala zločin proti míru, válečný zločin nebo zločin proti lidskosti, vážný nepolitický zločin mimo území hostitelského členského státu nebo že je vinna činy proti cílům a zásadám Spojených národů, nebo že existuje důvodné podezření, že by tato osoba mohla ohrozit bezpečnost hostitelského členského státu nebo že představuje nebezpečí pro společnost tohoto státu.*

13. Podle článku 29 Směrnice *osoby vyloučené členským státem z poskytnutí dočasné ochrany nebo zajištění sloučení rodiny jsou oprávněny podat v daném členském státě opravný prostředek.*

14. Podle § 3 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb., *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady.*

15. Podle § 3 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., *Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že a) byl ke dni 24. února 2022 držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části území anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné*

z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.

16. Podle § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 65/2022 Sb., žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3.
17. Podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.
18. Podle článku 2 bodu 1. rozhodnutí Rady 2022/382 toto rozhodnutí se vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala:
 - a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022;
 - b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a
 - c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).
19. Podle článku 2 bodu 4. písm. b) rozhodnutí Rady 2022/382 pro účely odst. 1 písm. c) se rodinnými příslušníky rozumějí následující osob, pokud se již daná rodina zdržovala a pobývala na Ukrajině před 24. únorem 2022 nezletilé svobodné děti osoby uvedené v odst. 1 písm. a) nebo b) nebo nezletilé svobodné děti jejího manžela nebo manželky bez ohledu na to, zda se jedná o manželské či osvojené děti.
20. Podle článku 5 odst. 1 Směrnice Rada kvalifikovanou většinou rozhodne, zda se jedná o případ hromadného přílivu vysídlených osob na návrh Komise, která rovněž posoudí jakoukoli žádost členského státu na předložení návrhu Radě.
21. Podle článku 5 odst. 3 Směrnice rozhodnutí Rady zavádí v souladu s touto směrnicí dočasnou ochranu vysídlených osob, na něž se rozhodnutí vztahuje, ve všech členských státech. Rozhodnutí obsahuje alespoň tyto údaje: a) popis specifických skupin osob, na něž se dočasná ochrana vztahuje; b) datum vstupu v platnost dočasné ochrany; c) informace získané od členských států o kapacitách pro přijetí osob; d) informace získané od Komise, UNHCR a dalších příslušných mezinárodních organizací.
22. Podle § 51 odst. 1 zákona o dočasné ochraně rodinnému příslušníku cizince požívajícího dočasně ochrany podle tohoto zákona se udělí oprávnění k pobytu za účelem dočasné ochrany na základě jím podané žádosti.
23. Podle § 51 odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně rodinným příslušníkem cizince požívajícího dočasně ochrany se pro účely sloučení rodiny a poskytování finančního příspěvku rozumí svobodné dítě mladší 18 let.
24. Nejprve je nutno zodpovědět otázku, zda lze v soudním řízení přezkoumat postup správního orgánu spočívající v tom, že ve smyslu § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb., cizinci vrátí nepřijatelnou žádost a sdělí mu důvod nepřijatelnosti podle odstavce 1 uvedeného ustanovení, třebaže zákonodárce explicitně soudní přezkum v těchto případech vyloučil

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

K této problematice zaujal (předběžné) stanovisko Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 30. 11. 2023 č.j. 8 Azs 93/2023-37, jímž přerušil řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 4. 2023 č.j. 11 A 80/2022-79 a Soudnímu dvoru Evropské unie předložil dvě předběžné otázky týkající se jak práva cizince na účinný prostředek nápravy před soudem, tak možnosti členského státu pojmout do vnitrostátní právní úpravy posouzení nepřijatelnosti žádosti, jestliže cizinec požádal o povolení pobytu v jiném členském státě či tomuto cizinci bylo povolení v jiném členském státě již uděleno. Soud si je vědom, že Nejvyšší správní soud přerušil řízení o kasační stížnosti i z důvodu zodpovězení nyní klíčové otázky týkající se věcného přezkumu postupu správního orgánu, a konečné řešení této otázky se prostřednictvím odpovědi na položenou předběžnou otázku teprve očekává. Soud má nicméně za to, že lze vyjít z předběžného závěru Nejvyššího správního soudu, jenž konstatoval, že právo osob požívajících dočasné ochrany na udělení povolení k pobytu na území některého členského státu vyplývá přímo z článku 8 Směrnice, a jde tak o situaci, která se řídí unijním právem. Je proto nutno aplikovat článek 47 Listiny základních práv Evropské unie, ze kterého vyplývá, že každý, jehož práva a svobody zaručené unijním právem byly porušeny, má právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Jelikož je výluka ze soudního přezkumu spíše výjimkou a je třeba ji vykládat v intencích obecných ústavních principů restriktivně, uzavřel soud, že výluka ze soudního přezkumu je v rozporu s evropským právem, jehož soulad s vnitrostátní právní úpravou je soud též povinen zkoumat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2017 č.j. 6 Azs 320/2017-20 a ze dne 21. 5. 2008 č.j. 4 Ans 9/2007-197). K tomu je nutno dodat, že předmětem nyní posuzovaného případu není otázka nepřijatelnosti žádosti z důvodu, že žadatel (žalobce) získal dočasnou ochranu v jiném členském státě, popřípadě o tuto ochranu v jiném členském státě požádal (viz dále). I z tohoto důvodu nepovažoval soud za účelné postupovat podle § 48 odst. 3 písm. d) s.ř.s. a řízení v této věci přerušit do pravomocného skončení věci vedené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 8 Azs 93/2023.

25. Soud proto přistoupil k věcnému posouzení žaloby. Dospěl přitom k závěru, že žaloba není důvodná.
26. Předmětem posouzení ze strany soudu je faktický úkon žalovaného. Jedná se o postup, kterým je třeba zabývat se v intencích zásahu, jež vymezuje ustanovení § 82 s.ř.s. Skutečnost, že tento postup nepředstavuje rozhodnutí podle § 65 s.ř.s., vyplývá především z důvodové zprávy k zákonu č. 65/2022 Sb., která k tomu uvádí: „*Policie České republiky nebo Ministerstvo vnitra budou oprávněny takovou žádost nepřijmout a cizince ústně informovat o důvodu nepřijatelnosti. Současně se stanoví, že tento postup nebude podléhat soudnímu přezkumu. Cizinec totiž neobdrží žádné rozhodnutí, informace mu bude předána pouze ústně. Jedná se o mimořádný postup, který je ale dán mimořádnou uprchlickou vlnou, které Česká republika nyní čelí.*“
27. Podle § 82 s.ř.s. *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*

28. Podle algoritmu přezkumu zásahových žalob tak, jak jej dovodila judikatura Nejvyššího správního soudu, platí, že soud poskytne ochranu před nezákonným zásahem tehdy, je-li žalobce přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s.ř.s. poskytnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008 č.j. 2 Aps 1/2005-65). Soudy musí nejprve zkoumat splnění čtvrté podmínky, neboť neexistence zásahu vede k nepřijatelnosti žaloby (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007 č.j. 9 Aps 1/2007-68 a ze dne 18. 12. 2019 č.j. 6 As 167/2019-36).
29. Jak již soud konstatoval výše, postup žalovaného nelze kvalifikovat jako rozhodnutí, neboť žalovaný fakticky žalobci vrátil na formuláři podanou žádost s vyznačením důvodu její nepřijatelnosti. Žalovaný tedy o vyřízení žádosti nevyhotovil písemné rozhodnutí, jež by poznamenal do spisu, přičemž ani aplikovaná právní úprava nehovoří o rozhodovací činnosti žalovaného v souvislosti s vyhodnocením žádosti jako nepřijatelné. Jednání žalovaného je shodné s postupem podle § 53 odst. 4 zákona č. 326/1999 Sb., ve znění účinném do 14. 8. 2017, dle kterého platilo, že *„zastupitelský úřad cizinci, který podal nepřipustnou žádost o udělení dlouhodobého víza, vrátí tiskopis žádosti, veškeré předložené náležitosti a správní poplatek; současně cizince písemně informuje o důvodech nepřipustnosti žádosti.“* Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že ani takové vyřízení žádosti nemá povahu rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s.ř.s. (viz rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č.j. 7 Azs 227/2016-36).
30. Žaloba byla podána před uplynutím subjektivní dvouměsíční lhůty, kterou stanoví § 84 odst. 1 s.ř.s. a je přípustná, neboť žalobce se nemůže ochrany svých práv domáhat jinými právními prostředky (§ 85 s.ř.s.).
31. Nepřijetí žádosti směřuje přímo proti žalobci, kterému nebyla udělena dočasná ochrana. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka algoritmu přezkumu tvrzeného zásahu je proto splněna.
32. Soud se tedy zabýval naplněním třetí podmínky, jejíž podstatou je posouzení zákonnosti postupu správního orgánu. Důvodem nepřijatelnosti žádosti žalobce bylo to, že v jeho případě nebylo prokázáno, že je osobou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb. Osoby, na něž se vztahuje dočasná ochrana, jsou podle § 3 zákona č. 65/2022 Sb., jednak cizinci, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady 2022/382, jednak další osoby, které na vnitrostátní právní úrovni vymezil zákonodárce v § 3 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. Do kategorie osob vysídlených z Ukrajiny zařadilo prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382 vedle blíže specifikovaných osob bez státní příslušnosti a státních příslušníků třetích zemí zejména ukrajinské státní příslušníky, kteří pobývali na Ukrajině před 24. 2. 2022 a jejich rodinné příslušníky. Z definice rodinných příslušníků, jež je obsažena v článku 2 odst. 4 písm. b) rozhodnutí Rady 2022/382, je zřejmé, že těmito osobami mohou být mimo jiné nezletilé děti ukrajinských státních příslušníků pobývajících na Ukrajině před 24. 2. 2022 za předpokladu, že se již daná rodina zdržovala a pobývala na Ukrajině před 24. 2. 2022. Z údajů uvedených v žádosti o poskytnutí dočasné ochrany, jakož i z obsahu spisového

materiálu, jehož součástí je fotokopie cestovního dokladu žalobce, plyne, že žalobce se narodil několik měsíců po rozhodném datu, tj. datu, s nímž je spojen počátek invaze ozbrojených sil Ruské federace na Ukrajinu. V recitálu 11 preambule rozhodnutí Rady 2022/382 je zakotveno, že účelem přijatého rozhodnutí je zavedení dočasné ochrany ukrajinských státních příslušníků, případně státních příslušníků třetích zemí, kteří pobývali na Ukrajině, a počínaje dnem 24. 2. 2022 byli vysídleni v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den nastala. Rada Evropské unie současně konstatovala význam zachování celistvosti rodin a nutnost zabránit tomu, aby se členové těžce rodiny ocitli v rozdílném postavení. V tomto ohledu zdůraznila, že je nezbytné zavést také dočasnou ochranu pro rodinné příslušníky těchto osob, pokud jejich rodiny již byly na Ukrajině a pobývaly zde v době, kdy nastal hromadný příliv vysídlených osob. Z uvedeného právního rámce, na němž se členské státy Evropské unie prostřednictvím Rady Evropské unie dohodly, i z vnitrostátní právní úpravy zakotvené v zákoně č. 65/2022 Sb., je nepochybné, že ochrana je poskytována těm osobám, které se ke dni 24. 2. 2022 ocitly v ohrožení v důsledku vojenské agrese ruských ozbrojených sil, která zasáhla území Ukrajiny. Řečeno jinak, datum 24. 2. 2022 je časovým milníkem, s nímž je spojen předpoklad vzniku nároku na poskytnutí dočasné ochrany členským státem Evropské unie, resp. Českou republikou. Toto datum tak určuje nejen okamžik zahájení vojenské invaze ruských ozbrojených sil, nýbrž i okamžik, ke kterému je třeba vyhodnotit status osoby žádající o dočasnou ochranu. Z logiky věci je pak nutno dospět k závěru, že vysídlenou osobou ve smyslu článku 2 písm. c) Směrnice při současné aplikaci rozhodnutí Rady 2022/382 podle článku 5 Směrnice nemůže být ten, kdo se k rozhodnému datu 24. 2. 2022 ještě nenarodil (neměl právní způsobilost být nositelem práv a povinností). Žalobce, který je státním příslušníkem Ukrajiny, proto nemohl naplnit zejména podmínku faktického pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022. Je tak třeba uzavřít, že žalobce není osobou, na kterou se vztahuje rozhodnutí Rady 2022/382, potažmo zákon č. 65/2022 Sb.

33. Soud souhlasí se žalovaným, že článek 28 Směrnice může být aplikován na situaci osob, na které se současně vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady 2022/382. Jelikož však Směrnice neupravuje způsob, jakým se mají členské státy vypořádat s případy osob, které nesplňují podmínky stanovené konkrétním prováděcím rozhodnutím Rady EU, zůstává řešení této otázky na národní úpravě členského státu. Jak vyplývá z článku 1 Směrnice, jejím účelem je stanovení minimálních norem pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob ze třetích zemí, které se nemohou vrátit do země původu. Soud má za to, že tento účel a minimální standard posouzení potřebnosti ochrany cizince je na úrovni vnitrostátní právní úpravy zajištěn tím, že zákon o dočasné ochraně umožňuje, aby dočasnou ochranu získal rodinný příslušník cizince, který touto ochranou již disponuje. Žalovaný přitom před konstatováním nepřijatelnosti žádosti hodnotil i okolnosti, které by ve smyslu § 51 odst. 1 a odst. 2 písm. b) zákona o dočasné ochraně mohly založit důvod pro udělení dočasné ochrany žalobci. V tomto ohledu seznal, že žalobce není *nezletilým nesezdaným dítětem držitele dočasné ochrany*, neboť otec žalobce nemá upraven pobyt na území České republiky a rovněž matka není držitelkou dočasné ochrany v České republice. Žalobce pak tyto skutkové okolnosti nerozporoval, resp. se k nim vůbec nevyjadřoval.

34. Lze tak uzavřít, že žalovaný postupoval v souladu s platnou a účinnou právní úpravou, pokud žádost žalobce vyhodnotil podle § 5 odst. 2 věta první zákona č. 65/2022 Sb., jako nepřijatelnou z důvodu, že nebylo prokázáno, že žalobce je osobou podle § 3 téhož zákona. K tomu soud dodává, že forma vyřízení žádosti sdělením její nepřijatelnosti není v rozporu se Směrnicí ani rozhodnutím Rady 2022/382, neboť z těchto norem nevyplývá výslovný požadavek na způsob, jakým má členský stát „nevyhovět“ žádosti v případě, že žadatel nespadá do kategorie osob vymezených prováděcím rozhodnutím Rady EU. Zákonodárcem zvolený způsob vyřízení žádosti je reflexí potřeby efektivně a bez zbytečné administrace vypořádat ty žádosti, které jsou zjevně (*prima facie*) nedůvodné. Jedná se o legitimní právní prostředek, kterým může být žadateli sděleno negativní stanovisko stran posouzení jeho žádosti. Soud je toho názoru, že žalobce nemohl být tímto faktickým postupem žalovaného zkrácen na svých právech, neboť jeho žádosti by z uvedeného důvodu nemohlo být vyhověno ani při jejím věcném projednání ve formálně vedeném správním řízení.
35. Soud nepřisvědčil žalobním tvrzením, a žalobu proto podle § 87 odst. 3 s.ř.s. jako nedůvodnou zamítl.
36. Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s., neboť žalobce nebyl ve věci úspěšný a žalovanému žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly,

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 19. března 2024

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu